

Profesorka MUDr. Sylvie Opatrná, PhD. – in memoriam (1959–2020)

Ing. Katarína Derzsiová

Bývala vedúca Nefrologického laboratória IV. internej a Nefrologickej kliniky, Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice, Slovenská republika

Profesorka MUDr. Sylvie Opatrná, PhD., bola významnou osobnosťou Plzeňskej a Českej nefrologickej spoločnosti a uznávanou odborníčkou na peritoneálnu dialýzu. Narodila sa 9. novembra 1959 v Rokycanoch, v Československu a zomrela 4. februára 2020 v Plzni, v Českej republike. Po maturite (1979) pokračovala v štúdiu na Lekárskej fakulte Univerzity Karlovej (LF UK) v Plzni, ktorú úspešne ukončila r. 1985. Po promócii nastúpila na I. internú kliniku Fakultnej nemocnice (FN) a LF UK v Plzni ako sekundárna lekárka (1985–1988). V tom čase prednostom Internej kliniky bol prof. MUDr. Karel Opatrný Sen, DrSc. Sylvie Opatrná po atestácii z vnútorného lekárstva (1988), úspešne absolvovala atestáciu z nefrológie (1994). Doktorskú dizertačnú prácu z klinickej nefrológie na tému „Vybrané aspekty metabolismu nemocných liečených kontinuálnou ambulantní peritoneálnou dialýzou“ úspešne obhájila na LF UK v Plzni (2000). V roku 2002 obhájila habilitačnú prácu na tému „Některé klinické aspekty peritoneální dialýzy“ a stala sa docentkou vnútorného lekárstva. Za univerzitnú profesorku pre odbor vnútorné lekárstvo bola menovaná prezidentom Českej republiky Václavom Klausom (2010).

Funkcie MUDr. Sylvie Opatrnej

MUDr. Sylvie Opatrná v spolupráci so svojím manželom prof. MUDr. Karлом Opatrným Jr., DrSc., vypracovala program peritoneálnej dialýzy (PD). Z ich iniciatívy vzniklo Oddelenie peritoneálnej dialýzy na I. internej klinike, ktoré sa pod vedením Sylvie stalo najväčším v Českej republike. Ako vedúca lekárka oddelenia (1995–2020) mala veľkú zásluhu na zaškolení v PD viac ako 50 lekárov a viac ako 90 zdravotných sestier. Okrem toho pôsobila na LF UK v Plzni ako vysokoškolská profesorka až do svojej predčasnej smrti. Profesorka Opatrná zastávala funkciu prorektorky na UK pre „Celoživotné vzdelávanie a rovnaké príležitosti“ (2010–2011). Bola členkou Vedeckej rady UK v Plzni (2009–2018); Komisie pre obhajobu dizertačných prác v odbore vnútorné lekárstvo na Lekárskej fakulte v Plzni (2003–2020); Akreditačnej komisie pre odbor „Špecializačné vzdelávanie v nefrológii“ Ministerstva zdravotníctva Českej republiky (2011–2020) a členkou Etickej komisie FN v Plzni (2012–2020).



Sylvie bola aktívna aj vo vedeckých spoločnostiach. Bola členkou výboru Českej nefrologickej spoločnosti (2006–2020) a jej vedeckou sekretárkou (2008–2010); členkou výboru Medzinárodnej spoločnosti pre históriu nefrológie (IAHN), (2010–2013). Na poslednom kongrese IAHN, v septembri 2019, ktorý sa konal v Grécku, opäť bola zvolená do výboru IAHN. Okrem toho bola členkou Medzinárodnej spoločnosti peritoneálnej dialýzy; Európskej renálnej spoločnosti – Európskej dialyzačnej a transplantáčnej spoločnosti (ERA-EDTA) a Americkej nefrologickej spoločnosti.

Bola zástupkyňou šéfredaktorky časopisu Aktuality v Nefrologii (1995–2020) a členkou viacerých redakčných rád. Bola recenzentkou Grantovej Agentúry UK a Ministerstva zdravotníctva Českej republiky.

Vedecká aktivita

Vedeckovýskumná činnosť profesorky Sylvie Opatrnej bola zameraná na nefrológiu, najmä na liečbu chorých s chronickým zlyhaním obličiek použitím PD. V tejto oblasti bola vysoko uznávanou odborníčkou nielen v Českej a Slovenskej republike, ale aj v zahraničí. Bola vedúcou lekárkou školiaceho miesta „Peritoneálna dialýza“ v Inštitúte postgraduálneho vzdelávania lekárov a farmaceutov v Prahe (1998–2011). Vo svojej vedeckej práci sa sústredila najmä na štúdium biokompatibility peritoneálnych dialyzačných roztokov. Spolu so svojím manželom bola úspešnou riešiteľkou niekoľkých grantových projektov: Náhrada funkcie ledvín; Anémia u nemocných s chronickým selháním ledvín; Vztah fibrinolýzy k metabolickým poruchám pri chronickém selhání ledvín; Náhrada a podpora životne dôležitých orgánů. Najdôležitejšie výsledky z grantových projektov boli prezentované na domácich a medzinárodných kongresoch. Publikovala viac ako 60 pôvodných vedeckých prác v domácich a medzinárodných časopisoch, predniesla viac ako 120 prednášok, mnohé z nich boli vyžiadané. Napísala niekoľko kapitol do monografií autorov, napr. Sylvie Sulková et al. Peritoneální Dialýza (1993); Vladimír Teplan et al., Praktická Nefrologie, 2. vydanie (2006); Vladimír Tesař a Otto Schüch et al., Klinická Nefrologie, 1.vydanie (2006).

V rámci pedagogickej činnosti na Lekárskej fakulte vykonávala aj pregraduálnu výchovu. Prednášala študentom medicíny v českom aj anglickom jazyku, pripravovala semináre, viedla praktické cvičenia medikov z vnútorného lekárstva a nefrológie. Svoje organizačné schopnosti uplatnila pri organizácii národných a medzinárodných kongresov, napr. EuroPD Meeting v Prahe (2005); International Society of Blood Purification Annual Meeting v Prahe (2007) a Národné sympóziá peritoneálnej dialýzy.

Ocenenia

V roku 1993 získala Cenu České lékařské společnosti J.E. Purkyně, Spolku českých lékařů v Plzni za najlepšiu vedeckú prezentáciu „Moderní peritoneální dialýza v klinické praxi“.

Za významné celoživotné úspechy v nefrológii, za vedeckú a pedagogickú činnosť na UK bola ocenená „Striebornou medailou Univerzity Karlovej“(november 2019)

Iné záujmy a hobby

Sylvie sa venovala histórii vo všeobecnosti, rada spoznávala nové krajiny, ich históriu a zvyky. Z medicínskeho hľadiska sa zaoberala najmä históriou nefrológie a vnútorného lekárstva. Nemala veľa času na svoje „hobby“, ale najväčšiu radosť jej robili spoločné prechádzky v prírode s jej milovanými dcérami, Sylviou a Veronikou a ich psíkom Aronom.

Záver

Na profesorku Sylvie Opatrnú budeme spomínať nielen ako na vynikajúcu nefrologičku, odborníčku na peritoneálnu dialýzu, ale aj ako na priateľku mnohých českých, slovenských a zahraničných nefrológov. Smrťou Sylvie Opatrnej stráca Lekárska spoločnosť v Plzni, Česká a Slovenská nefrologická spoločnosť ako aj Medzinárodná nefrologická spoločnosť profesionálnu osobnosť na vysokej úrovni.

Sylvie navždy bude žiť v srdciach svojich dcér, Veroniky a Sylvie, ktoré boli so svojou milovanou Mamičkou do jej posledného vydýchnutia.

Drahá Sylvie dovoľ mi, ako Tvojej priateľke, naposledy sa Tebou rozlúčiť. Ďakujem Sylvie za Tvoju vynikajúcu a nevšednú spoluprácu s profesorom Mydlíkom, ako aj za Tvoju aktívnu účasť na medzinárodných stretnutiach v Košiciach.

*Čeť Tvojej pamiatke!
Katka Derzsiová*